



Ved mørkets frembrud lyser rytterlyset og de opale gavle op, og gårdspladsen mellem dem oplyses. Hulehøjgård i Veksø har fået arkitektonisk værdige bygninger. Foto: Jesper Ray –

Fakta

Driftsbygninger. Hulehøjgård, Frederikssundsvej 110, Veksø.

Bygherre: Keld Stenlien Hansen.

Arkitekt: Karlsson arkitekter i samarbejde med Jane Havshøj arkitekter.

Ingeniører: Midtconsult.

Hovedentreprenør: Andersen Interbau.

Konstruktion og beklædning: DS Flexhal.

Areal: 2.800 m². Finansieret med støtte fra Realdania under projektet 'Fremtidens Landbrugsbyggeri'.

Baggrund

Fremtidens Landbrug

I 2006 udskrev Realdania en idekonkurrence om 'Fremtidens Landbrugsbyggeri' med det ønske at få nye innovative landbrugsbyggerier med arkitektur i højsædet. På landsplan blev seks landmænd med hver sit projekt i tankerne udvalgt.

Keld Stenlien Hansen var en af disse seks landmænd, og hans byggeprojekt i Veksø er blevet konkurrencens andet realiserede vinderprojekt.

Det første realiserede eksempel er et svinestaldsbyggeri i Hjørring, der blev indviet i begyndelsen af april måned sidste år.



Ved mørkets frembrud lyser rytterlyset og de opale gavle op, og gårdspladsen mellem dem oplyses. Hulehøjgård i Veksø har fået arkitektonisk værdige bygninger. Foto: Jesper Ray -

Ny landbrugsarkitektur er en national sensation

Nye driftsbygninger på nordsjællandsk gård minder os om, at landbrugets huse ikke behøver at forurene udsigten.

Af Karsten Ifversen, arkitekturredaktør

Landbrugsbyggeri og arkitektur er to fag, der de seneste 50 år har ladet hinanden i stikken.

I den periode er landbrugene blevet færre, og dem, der er blevet tilbage, er vokset og har krævet industrielle produktionsanlæg af et omfang, der ikke har ladet sig indpasse i vores billede af det hyggeligt velproportionerede kulturlandskab.

Derfor er den fremragende formgivning af to nye driftsbygninger på Hulehøjgaard en national sensation, som alle implicerede parter bør roses for.

En stor krop

Hvis man kører ad Frederikssundsvej mellem Veksø og Stenløse i det nordsjællandske, kan man ikke undgå at se de nye bygninger. De ligger ubeskyttet i det åbne landskab og aktiverer omgivelserne som en minimalistisk skulptur.

De to bygningskroppe er som skabt ud af samme stykke. En stor krop, der næsten symmetrisk spejlet over midterakserne stille og roligt rejser sig som en bakke i landskabet, lidt bredere og lidt højere over midten end ved gavlene, og så en lille krop, der er skåret fra, forskudt og drejet en smule fra den store.



Visuelt er der en stærk relation mellem de to bygninger; de har ikke blot en oplyst gårdsplads mellem sig, men også opale gavle, der gør oplevelsen af gårdrummet blødt. Forbindelsen mellem dem virker næsten organisk.

Man ser det for alvor i mørket, hvor ikke blot gavlene lyser til hinanden, men også tagenes rytterlys træder frem som bygningernes lysende rygrad.

Fredet landskab voldede problemer

Det er ikke kun spændingen mellem de to dele, der drager den forbipasserendes blik mod Hulehøjgårds nybyggeri. Det er også deres forhold til det omgivende landskab. De skrå ydervægge formidler den last, de bærer, og forankrer husene i landskabet, på samme måde som vikingernes langhuse gjorde.

Klædt i samme bølgede stålplader på tag og facade står de solidt som monolitter og møder den flade mark med en fornemmelse af, at de kan modstå al slags vind og vejr, ja, at elementerne ligefrem havde formet dem. Og bygningernes orientering giver en læseretning af landskabet, som fører blikket ned mod den bagvedliggende fredede Fuglesødal.

Det fredede landskab er overhovedet årsagen til bygningens markant æstetiske formgivning. Landmand Keld Stenlien Hansen havde i flere år gerne ville udvide sin planteavlsbedrift med en traditionel stor lade til opbevaring af korn og maskiner.

Men myndighederne nægtede ham lov til det, selv om fredningsbestemmelsen tillod opførelse af bygninger, der var nødvendige for gårdens fortsatte drift. Først med Karlsson og Havshøjs vinderforslag fra Realdanias idekonkurrence om 'Fremtidens Landbrugsbyggeri' lykkedes det at få en byggetilladelse.

Simple greb

På sin vis er Hulehøjgårds ny driftsbygninger bare to helt enkle haller skabt af en tynd hud af stålplader, der er trukket over et stålskelet. De er eksempler på, at stor arkitektur ofte stammer fra simple greb om funktionelle løsninger.

Højden af den store bygning er bestemt af de store landbrugsmaskiner, der kører ind af den store port på midten og læsser korn og frø af og kører ud af en port på den anden side, så den ikke behøver vende inde i hallen.

Ved at skråtstille væggene kunne man få en mindre taghøjde og bygningen har 30 procent

mindre volumen end en lade med traditionelt saddeltag, der dækker samme areal. Knækket i den store lades langfacader får den oven i købet til at syne endnu mindre og giver den en rigere formoplevelse.

Driftbygningens Arvo Pärt

I den lille bygning er der et langt udkraget vinduesbånd, der drejer om hjørnet. Det åbner bygningen mod vejen og giver fra 'velfærdsrummet' et pragtfuldt udkig over landskabet, hvor det understreger dets horisontale linjer.

Den estiske komponist Arvo Pärt har engang sagt, at han ønsker at lave musik, der er værdigt til at bryde stilheden. Med Christian Karlsson og Jane Havshøjs formgivning af Hulehøjgårds nye driftsbygninger er der lavet et byggeri, der er værdigt til at bryde landskabet.

Med det fremmede moderne materiale skjuler de sig ikke, men de fremhæver landskabets bølgede flader ved deres monolitiske form. Og de skrå linjer får dem til at se ud, som om de var brudt op af mulden ved en naturlig proces.

Med Keld Stenlien Hansens nye bygninger i Veksø er det vist, at landbrugsbyggeriet igen kan blive en stolt arkitektur.